

Provinciale Staten van Flevoland
D.t.v. de griffier

INTERN

Verzenddatum
7 NOV. 2019

Bijlagen
1

Uw kenmerk

Ons kenmerk
2486048

Onderwerp
Beantwoording statenvragen PvdD vissterfte

Geachte griffier,

Hierbij ontvangt u de antwoorden op de schriftelijke statenvragen van de statenfractie van de Partij voor de Dieren over de vissterfte in de Oostvaardersplassen zoals ingediend op 27 september 2019. Het college van Gedeputeerde Staten heeft de antwoorden op deze vragen vastgesteld op 5 november 2019.

Wij verzoeken u de statenleden in kennis te stellen van de vragen en antwoorden.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris, de voorzitter,

drs M.G.E.C. Overmars

L. Verbeek

Schriftelijke statenvragen van de statenfractie van de Partij voor de Dieren over vissterfte in de Oostvaardersplassen, ingediend op 27 september 2019, en de antwoorden daarop van het college van Gedeputeerde Staten zoals vastgesteld op 5 november 2019 (2486056).

Vraag 1. Kunt u bevestigen dat op 15 oktober 2018 gedeputeerde Hofstra gezamenlijk met Staatsbosbeheer het 'startschot' gaf voor de drooglegging van een deel van het moerasgebied in de Oostvaardersplassen? Wiens besluit was het om op dit moment te starten met de moerasreset?

Antwoord: Ja, dit was een besluit van de Stuurgroep uitvoering beheerplan Natura 2000 Oostvaardersplassen. Provincie Flevoland, Staatsbosbeheer en Waterschap Zuiderzeeland nemen deel aan deze stuurgroep. Hierbij is echter geen sprake van drooglegging, maar van een start met fase 1: het behouden van het door de voorgaande droge zomer bereikte lagere peil. De vissterfte door de extreem warme zomer staat hier los van. Afgelopen jaar is gebruikt om de volgende stap verder voor te bereiden, zodat wij na een aantal maatregelen in het veld in de winter 2019/2020 kunnen starten met de actieve aflat van water.

Vraag 2. Klopt het dat maar liefst acht maanden later, op 21 juni 2019, Gedeputeerde Staten een vergunning heeft verleend aan Staatsbosbeheer voor het afvangen van vissen die volgens het besluit 'door de peilverlaging ten dode zijn opgeschreven'? Zo ja, waarom heeft Gedeputeerde Staten éérst het startsein voor de drooglegging gegeven, voordat de vissen zijn afgevangen en naar het Markermeer zijn overgebracht?

Antwoord. Nee, op twee punten klopt deze constatering niet. Op 21 juni 2019 hebben Gedeputeerde Staten van Flevoland een vergunning Wet natuurbescherming verleend aan provincie Flevoland voor de maatregelen die noodzakelijk zijn om de volgende fasen van de moerasreset uit te voeren. Deze vergunning is noodzakelijk omdat deze maatregelen niet of anders in het beheerplan Natura 2000 Oostvaardersplassen staan. Hierbij gaat het om de volgende maatregelen: peilverlaging van 80-90 cm westelijk deel moeras, behoud en herstel drempel, verbeteren stuwen Grote Vaartweg en Wilgenbos, aanleg aflatconstructie, vloeiveld en baggerdepot, aanleg afvangput en overslagkade, herstel kade en de uitzet van karper en waterinlaat Markermeer & IJmeer.

Vraag 3. Bent u het met de Partij voor de Dieren eens dat deze volgorde onjuist is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Nee, in het beleidskader beheer Oostvaardersplassen is prioriteit gegeven aan de maatregelen die in het kader van Natura 2000 uitgevoerd moeten worden. Mede dankzij de droge zomer in 2018 is een eerste start gemaakt met fase 1, het behouden van het door de voorgaande droge zomer bereikte lage peil. Er is echter nog niet actief water afgelaten. Dit gebeurt pas deze winter na uitvoering van een aantal noodzakelijke uitvoeringsmaatregelen.

Vraag 4. Waarom is de visstand niet eerst aangepast aan het beoogde waterniveau voordat met verlagen werd begonnen, gezien de eerdere berichtgeving van 29 juli 2019 dat vissterfte "niet ongewoon" is in "dit soort ondiepe moerasgebieden"?

Antwoord: Er kan niet gevisd worden in de plassen van de Oostvaardersplassen, vanwege de geringe diepte en aanwezigheid van dode takken en bomen. Daarnaast is de overlevingskans voor vis alleen in de winterperiode voldoende. In het uitvoeringsplan moerasreset staat aangegeven dat een visvangstput noodzakelijk is en dat er actief water afgelaten moet worden om de vissen naar de vangstput te lokken. Beiden worden dit najaar/winter uitgevoerd.

Vraag 5. Hoe heeft, vanaf de vergunningsverlening op 21 juni 2019, het vangproces eruitgezien?

Antwoord: Er is nog geen vis afgevangen in de Grote plas in het kader van de moerasreset. Wel is er op 5 november 2019 vis afgevangen in de sloot langs de kade van het westelijk deel van het moeras in het kader van werkzaamheden ten behoeven van de versterking van de kade. Op deze dag is er 700 kg. vis afgevangen en succesvol uitgezet in het Markermeer. In de aankomende periode wordt bekeken hoe in de sloot langs de kade hieraan een vervolg wordt gegeven, naast het afvangen van vis in de Grote plas.

Vraag 6. Hoeveel vissen zijn er daadwerkelijk afgevangen sinds het startschot op 15 oktober 2018?

Antwoord: Zie antwoord 5.

Vraag 7. In de genoemde vergunning wordt gesproken over een logboek dat wordt bijgehouden over de visvangst. Kunt u de inhoud van dit logboek vanaf de start tot nu delen met Provinciale Staten?

Antwoord: Zie antwoord 5.

Vraag 8. Op 27 juli 2019 werd voor het eerst bericht over de massale en extreme vissterfte, wat al snel gerelateerd werd aan de lage waterstand. In hoeverre was er voor en/of ten tijde van deze vissterfte al begonnen met het afvangen van de vis? En indien er geen sprake was van het afvangen van vis, kunt u toelichten waarom niet?

Antwoord: Eind juli 2019 waren de weersomstandigheden zo extreem, het is nooit eerder zo heet geweest in Nederland, dat er veel vis is doodgegaan. De waterstand is door het warme weer zeer snel gezakt door verdamping, de plas is niet drooggezet. Zodra bekend werd dat de omstandigheden door het warme weer en verdamping kritisch werden, heeft de provincie samen met andere partners de mogelijkheden voor de aanwezige vis verkend: direct vissen of water inlaten. De eerste optie is door experts afgeraden vanwege massale vissterfte tijdens het vissen door de warmte en het slibrijke ondiepe water. De optie water inlaten is uitgewerkt tot en met de vergunningverlening. De uitvoering is echter ingehaald door de vissterfte.

Vraag 9. Hoeveel vis is er naar schatting per maand gestorven in de Oostvaardersplassen sinds de start van de moerasreset? Welk deel is dit van de totale populatie?

Antwoord: Er is alleen een inschatting voor de sterfte tijdens de extreme hitte in het westelijk deel van het moerasgebied van de Oostvaardersplassen. Ongeveer 60.000 vissen zijn gestorven.

Vraag 10: Welk effect heeft deze massale sterfte van vissen op de Natura2000 doelsoorten?

Antwoord: De grote vissen leveren geen bijdrage aan de Natura2000 doelsoorten. De visstand wordt gedomineerd door grote vis. Deze zijn te groot om als prooi te dienen voor de vele moeras- en watervogels. Daarnaast zorgen deze vissen voor een troebel en voedselrijk water. Zeearenden, Pontische meeuwen en kiekendieven zijn in de periode van vissterfte foeragerend gesignaleerd op de dode vis. Na de moerasreset ontstaat er een periode van helder water en een door kleine vis gedomineerde visstand. Dit zorgt voor een piek in moerasvogels, die hiervan afhankelijk zijn. Na ongeveer vijf jaar is er weer een door grote vis (karper, brasem) gedomineerde vispopulatie.

Vraag 11. In het persbericht van de Provinciale Staten van 29 juli wordt genoemd dat de dode vissen niet geruimd zouden worden. Hoe is de situatie in het betreffende gebied nu? Zijn er sindsdien metingen van de waterkwaliteit geweest, om er zeker van te zijn dat de vissterfte inderdaad geen invloed heeft gehad op de waterkwaliteit? Zo ja, wat was de uitkomst hiervan? Zo nee, waarom niet?

PROVINCIE FLEVOLAND

Antwoord: De vissen zijn na ongeveer twee weken verteerd. Vanwege de lage waterstand is het niet mogelijk voor het waterschap Zuiderzeeland om veilig watermonsters te nemen. Zodra het waterpeil gestegen is, of een nieuw te maken bemonsteringspunt beschikbaar is, wordt de bemonstering weer hervat.

Vraag 12. Waarom heeft het zo lang (van 15 februari tot 24 juni 2019) geduurd om de vergunning te verlenen? En waarom is deze pas aangevraagd nadat al in oktober het startschot voor de moerasreset door de gedeputeerde is gegeven voor het verlagen van de waterstand?

Antwoord: In oktober 2018 is het startschot gegeven voor fase 1: het behouden van het door de droge zomer bereikte peil op -4,02 m NAP. Afgelopen jaar is gebruikt om fase 2 verder voor te bereiden, zodat wij na een aantal maatregelen in het veld in de winter 2019/2020 kunnen starten met de actieve aflaat. In deze periode zijn de uitvoeringsmaatregelen verder uitgewerkt, is er intensief contact geweest tussen de projectleiding uitvoering en de vergunningverleners van de benodigde procedures en zijn de benodigde vergunningen verleend.

Vraag 13. Is het college het met de Partij voor de Dieren eens dat het beoogde doel van de vergunning, "om te voorkomen dat er vis sterft als gevolg van de peilverlaging in de Oostvaardersplassen moeten de vissen worden weggevangen", niet behaald is, ten koste van de levens van talloze vissen? Hoe ziet het college haar eigen verantwoordelijkheid hierin? Kunt u deze vragen een voor een beantwoorden zonder naar eerdere antwoorden te verwijzen?

Antwoord: Nee, het doel van de vergunning is om de maatregelen voor de volgende fase van de moerasreset zorgvuldig te kunnen uitvoeren. Gedeputeerde Staten hebben het mogelijke gedaan om grootschalige vissterfte in de Oostvaardersplassen te voorkomen. Helaas is dit vanwege de extreme hitte niet gelukt. Vissterfte heeft in deze periode ook elders in Nederland plaatsgevonden.